

Γεωμετρική εποχή

Κοινωνική οργάνωση - Ο ομηρικός «οίκος»

Δουλειά «για το σπίτι»

(προέρχεται από το εκπαιδευτικό σενάριο του Φίλιππου Δελή στο Φωτόδεντρο, που βρίσκεται στον σύνδεσμο <http://aesop.iep.edu.gr/node/6487>)

Διάβασε τα αποσπάσματα από τα ομηρικά έπη και προσπάθησε να απαντήσεις τις ερωτήσεις με στοιχεία από το κείμενο. Υπογράμμισε τις λέξεις ή τις φράσεις που σε βοηθούν στην απάντησή σου.

1. Ποια κοινωνική και πολιτική θέση έχει ο άνδρας που μιλά στο α' ενικό πρόσωπο;

"Κι ο Αλκίνοος τότε (...) του απάντησε και του είπε·

*"Θα γίνει ο λόγος σου όσο ζω εγώ και βασιλεύω
στη χώρα των Φαιάκωνε που τα κουπιά αγαπάνε.*

...

*κι όσο για το προβόδωμα, θα το νοιαστούνε οι άντρες
όλοι, κι εγώ μαζί που εδώ τον τόπο εξουσιάζω."*

(Οδύσσεια, Λ, στ. 347-353)

Απάντηση:

2. Καθόρισε την πολιτική και κοινωνική θέση των ατόμων για τα οποία γίνεται λόγος στο κείμενο. Ποια σχέση μπορεί να έχουν με το βασιλιά;

"Τότε ὁ Ὀδυσσεύς γύρισε καὶ λάλησε τοῦ Ἀλκίνου

*“Ἀλκίνο, πρῶτε βασιλιά καὶ τῶ λαῶν καμάρι,
(...)*

*Αὐτὰ εἶπε, καὶ τὰ χάρηκε ὁ ἥρωας ὁ Ἀλκίνος,
καὶ στοὺς καλοὺς θαλασσινοὺς τοὺς Φαίακες τότε κρένει*

*“Ἀκοῦστε με ὅλοι, ὧ̃ προεστοὶ κι ἀρχόντοι τῶ Φαιάκων,
ἀλήθεια γνώση περισσὴ μᾶς δείχνει αὐτὸς ὁ ξένος,
καὶ δῶρα ἄς τὸν φιλέψουμε ποὺ πρέπουνε σὲ ξένους*

*Δώδεκα ἐδῶ τῆ χώρα μας ὀρίζουν βασιλιάδες,
κι ἐγὼ ἄλλος ἓνας, δεκατρεῖς
(...)” (Οδύσσεια, θ, στ. 390-391)*

Απάντηση:

3. Ποια είναι η «μάζωξη» στην οποία αναφέρεται ο Όμηρος;

(ρηγάρχης = βασιλιάς, ασκέρια = πλήθη, συνάζουνταν = μαζεύονταν)

*Είπε, και πρώτος απ' τη μάζωξη κινούσε για να φύγει·
τα λόγια του ρηγάρχη ακούγοντας κι οι αρχόντοι βασιλιάδες
πετάχτηκαν κι ωστόσο ολόγυρα συνάζουνταν τ' ασκέρια.*

*Κουφοτρικύμιζεν η σύναξη, κι ως κάθιζαν, βογγούσε
κάτωθε η γης, κι ήταν ο τάραχος τρανός. Να μπουν σε τάξη
κράχτες εννιά στο ασκέρι εφώναζαν, τη χλαλοή να πάψουν,
τους θεογέννητους ρηγάδες τους ν' ακούσουν τι θα πούνε.
Με κόπο εκείνοι καταλάγιασαν κι ολόγυρα εκαθίσαν*

(Ιλιάδα, Β. στ.84-110, αποσπάσματα)

Απάντηση:

4. Πρόσεξε την επαγγελματική πρόταση που απευθύνει ο μνηστήρας Ευρύμαχος στον (μεταμφιεσμένο ζητιάνο) Οδυσσέα και σκέψου ποια είναι η κοινωνική θέση του ανθρώπου αυτού.

*“Θα 'ρχόσουν τάχα αργάτης μου, α σε ζητούσα, ω ξένε,
σε κάποιαν άκρη χωραφιών, με πλερωμή, να φέρνεις
λιθάρια για τους φράχτες μου, και δέντρα να φυτεύεις;
Εκεί θροφή θα σου 'δινα, και με το παραπάνω,
και θα 'χες και φορέματα, και τα ποδήματά σου.”*

(Οδύσσεια, Σ, στ. 349-361)

Απάντηση:

5. Σε ποια ομάδα από αυτές που έμαθες αναφέρεται ο Όμηρος;

*“και ποιος ποτέσ του γύρεψε να προσκαλέσει ξένον
αλλούθε, εξόν αν ήτανε χρειαζούμενος τεχνίτης,
κανένας μάντης, ή γιατρός, ή ξυλουργός, ή θείος
τραγουδιστής, που με γλυκά τραγούδια μας γλεντίζει;”*

(Οδύσσεια, Ρ, στ. 381-386)

Απάντηση:

6. Πώς αποκτήθηκε η Ευρύκλεια από τον πατέρα του Οδυσσέα Λαέρτη; Άρα σε ποια κοινωνική ομάδα ανήκε η Ευρύκλεια;

*"Η Ευρύκλεια (...),
του Ώπα η κόρη η μπιστευτή, του γιου του Πεισηνόρη,
π' ο Λαέρτης άλλοτες μικρή την πήρε κοπελούδα
με είκοσι βόδια πλερωμή, .."*

(Οδύσσεια, Α, στ. 428 - 431)

Απάντηση:
